

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, iż E. M. jako osoba prowadząca pozarolniczą gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia nie podlega: obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 1 października 2014 r., dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 1 października 2014 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że ubezpieczona rozpoczęła wykonywanie działalności gospodarczej od 1 kwietnia 2013 r. w zakresie: pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników. Następnie ubezpieczona dokonała zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej 3 października 2013 r. Z dniem 1 października 2014 r. wnioskodawczyni wznowiła wykonywanie działalności gospodarczej.

Z dokumentów zaewidencjonowanych w systemie informatycznym ZUS wynika, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności wnioskodawczyni została zgłoszona jako płatnik składek oraz dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od 1 kwietnia 2013 r., dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. W związku z zawieszeniem prowadzenia przez ubezpieczoną działalności została wyrejestrowana z ubezpieczeń oraz jako płatnik składek od 3 października 2013 r. Ponadto w związku ze wznowieniem prowadzenia działalności ubezpieczona została zgłoszona jako płatnik składek oraz dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od 1 października 2014 r. Organ dodał, że wnioskodawczyni rozliczyła za siebie składki na ubezpieczenia społeczne za miesiące od kwietnia 2013 r. do września 2013 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 480,00 zł, październik 2013 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 46,45 zł, od października 2014 r. do stycznia 2015 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 5.000,00 zł, luty 2015 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 84,84 zł, marzec 2015 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 0,00 zł.

Organ rentowy dodał, że wnioskodawczyni miała rozpocząć działalność gospodarczą od 1 października 2014 r. natomiast za okres od 2 lutego 2015 r. do 25 maja 2015 r. ubezpieczona złożyła roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego przypadającego w okresie ciąży.

ZUS I Oddział w Ł. powziął wątpliwości co do faktycznego podjęcia oraz prowadzenia przez ubezpieczoną działalności gospodarczej od 1 października 2014 r. i przeprowadził postępowanie wyjaśniające.

Ubezpieczona wyjaśniła, że prowadzona od 2013 r. działalność gospodarcza polegała na świadczeniu usług kampanijnych na rzecz (...) Sp. z o.o. (przygotowywanie i uczestnictwo w promocji produktów, szkolenie konsultantek. Monitorowanie działalności konsultantek w okręgu, utrzymywanie określonego poziomu sprzedaży, realizowanie planów sprzedaży). Ponadto wyjaśniła Pani, że po odwieszeniu działalności w 2014 r. prowadzona działalność polegała na świadczeniu usług promocyjnych kampanijnych, przeprowadzaniu ankiet, zdobywaniu klientów oraz przygotowywaniu stosownych dokumentacji na rzecz zleceniobiorcy.

Na okoliczność prowadzonej działalności podczas postępowania wyjaśniającego wnioskodawczyni przedłożyła kserokopie Księgi P. i Rozchodów za miesiące od kwietnia 2013 r. października 2013 r., od października 2014 r. do lutego 2015 r. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) zadeklarowana przez Panią z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w roku 2013 wynosiła 480,00 zł, a w roku 2014 i 2015 wynosi 5.000,00 zł.

W ocenie Oddziału rozpoczynając prowadzenie pozarolniczej działalności po wznowieniu przez ubezpieczoną wykonywania działalności gospodarczej i nie mając stałych przychodów z działalności, w miesiącach od października 2014 r. do lutego 2015 r. ubezpieczona zadeklarowała wysokie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Z powyższego w ocenie organu rentowego, iż faktycznie wnioskodawczyni nie rozpoczęła prowadzenia działalności a wznowienie działalności gospodarczej, w krótkim okresie przed rozszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego miało na celu jedynie zgłoszenie się do ubezpieczeń społecznych i skorzystanie z zasiłku chorobowego w związku z ciążą.

/decyzja – k. 56 – 58 akt ZUS/

Wnioskodawczyni E. M. reprezentowana przez adwokata zakwestionowała zasadność powyższej decyzji składając od niej odwołanie w dniu 11 maja 2015 r. i zaskarżonej decyzji zarzuciła:

- naruszenie przepisów prawa materialnego:

* art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – wyrażające się w jego błędnym zastosowaniu i przyjęciu, że skarżąca będąca osobą prowadzącą pozarolniczą działalność nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w sytuacji gdy skarżąca była osobą prowadzącą czynnie działalność gospodarczą i złożyła wniosek o objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym oraz opłacała składki ubezpieczeniowe,

* art. 58 kc – polegające na jego bezzasadnym zastosowaniu i przyjęciu, że skarżąca składając wniosek przewidziany przepisami prawa o objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym oraz prowadząca działalność gospodarczą co skutkuje objęciem jej obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i wypadkowym podjęła działania sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, co może skutkować odmową objęcia skarżącej ubezpieczeniem społecznym,

- błąd w ustaleniach faktycznych – wyrażający się w przyjęciu przez organ, iż skarżąca faktycznie nie rozpoczęła prowadzenia działalności gospodarczej w sytuacji gdy skarżąca podjęła działalność gospodarczą a w jej ramach wykonywała usługi, za które otrzymywała wynagrodzenie i od których odprowadzała daniny publiczne.

W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji.

/odwołanie – k. 2 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 8 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy podniósł argumenty wskazane w uzasadnieniu skarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 9 – 10/

Na rozprawie w dniu 24 października 2017 r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparł wniesione odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych od wartości przedmiotu sporu w kwocie 19.400 zł tj. w kwocie 2.400 zł.

/protokół rozprawy z dnia 24 września 2017 r. – 00:37:50 – 00:47:38 – płyta CD – k. 113/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. M. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej w dniu 1 kwietnia 2013 r. pod nazwą E. M.. Wnioskodawczyni z dniem 3 października 2013 r. zawiesiła działalność gospodarczą. Z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej wynika, że ubezpieczona podjęła działalność gospodarczą od 1 października 2014 r. Wnioskodawczyni ponownie zawiesiła działalność gospodarczą od dnia 31 lipca 2015 r.

/wypis z (...) k. 50 – 52 akt ZUS, k. 21/

Przedmiotem prowadzonej przez ubezpieczoną działalności gospodarczej w 2013 r. było: świadczenie usług kampanijnych na rzecz (...) Sp. z o.o. (przygotowanie i uczestnictwo w promocji produktów, szkolenie konsultantek, monitorowanie działalności konsultantek w okręgu, utrzymywanie określonego poziomu sprzedaży, realizowanie planów sprzedaży.

/bezsporne/

Wnioskodawczyni E. M. zwana Okręgowym Menadżerem Sprzedaży A. zawarła z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zwaną (...) w dniu 21 marca 2013 r. umowę na mocy, której ubezpieczona zobowiązała się do świadczenia usług na rzecz A. polegających na:

- szkoleniu konsultantek,
- monitorowaniu działalności konsultantek,
- działaniach mających na celu wzrost sprzedaży w okręgu oraz przyczynianie się do zwiększenia liczby konsultantek,
- motywowaniu poszczególnych konsultantek poprzez spotkania motywujące i inne formy, zgodne ze standardami A..

Umowa była zawarta na okres od 21 marca 2013 r. do dnia 12 czerwca 2013 r.

/umowa – k. 12 – 20 akt ZUS, k. 34 – 41/

Na mocy aneksu do w/w umowy z dnia 21 marca 2013 r. umowa została przedłużona do 24 lipca 2013 r.

/aneks – k. 10 akt ZUS, k. 42/

Ubezpieczona rozpoczynając działalność gospodarczą rozliczyła za siebie składki na ubezpieczenia społeczne za miesiące od kwietnia 2013 r. do września 2013 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 480,00 zł, za październik 2013 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 46,45 zł.

/bezsporne/

Podejmując ponownie zawieszoną działalność gospodarczą w dniu 1 października 2014 r. ubezpieczona była w ciąży. Ostatnią miesięczkę miała 17 lipca 2014 r.

/karta przebiegu ciąży – k. 22 – 26, dokumentacja medyczna – k. 64, k. 67, zeznania wnioskodawczyni z dnia 24 października 2017 r. – 00:03:19 – 00:31:40 – płyta CD – k. 113/

W deklaracjach rozliczeniowych wnioskodawczyni obliczyła i rozliczyła za siebie składki z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od października 2014 r. do stycznia 2015 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 5.000,00 zł, za luty 2015 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 84,84 zł, za marzec 2015 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 0,00 zł.

/bezsporne, zeznania świadka E. Ś. z dnia 11 lutego 2016 r. – 00:54:42 – 00:59:54 – akta sądowe/

Od 1 października 2014 r. działalność ubezpieczonej miała polegać na świadczeniu usług promocyjnych, kampanijnych, przeprowadzaniu ankiet, zdobywaniu klientów oraz przygotowywaniu stosownej dokumentacji na rzecz zleceniobiorcy. Nadto ubezpieczona chciała rozszerzyć swoją działalność o stworzenie miejsca opieki nad małym dzieckiem i w tym celu ubezpieczona odbyła kurs dla opiekuna w żłobku lub opiekuna w klubie dziecięcym w okresie od 4 marca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r., złożyła wniosek o dotację z Programu Maluch na utworzenie żłobka do Urzędu Wojewódzkiego w Ł. i czyniła starania o wynajęcie lokalu na utworzenie żłobka.

/umowa o świadczenie usług oświatowych – k. 32, zaświadczenie – k. 43, zeznania wnioskodawczyni z dnia 11 lutego 2016 r. – 00:02:09 – 00:22:40 – płyta CD – akta sądowe, zeznania wnioskodawczyni z dnia 24 października 2017 r. – 00:03:19 – 00:31:40 – płyta CD – k. 113, korespondencja emailowa – k. 45 – 49, zeznania świadka M. K. (1) z dnia 24 października 2017 r. – 00:03:34 – 00:12:10 – płyta CD – k. 113/

W dniu 23 stycznia 2015 r. ubezpieczona złożyła u Prezydenta Miasta Ł. H. Z. wniosek o bezprzetargowe wydzierżawienie nieruchomości zabudowanej, działka (...) w obrębie W 47 mieszczącej się w Ł. przy ul. (...), w której mieściło się Przedszkole Miejskie nr 228. W uzasadnieniu wskazała, że chciałaby móc wykorzystać i odpowiednio przystosować obecny budynek do prowadzenia żłobka oraz klubu malucha.

/pismo – k. 31, zeznania świadka I. G. z dnia 7 lipca 2016 r. – 00:04:26 – 00:18:30 – płyta CD – k. 85/

Ostatecznie nie wynajęto wnioskodawczyni lokalu niezbędnego do prowadzenia żłobka i zrezygnowała ona z przyznanej dotacji na ten cel.

/zeznania świadka M. K. (1) z dnia 24 października 2017 r. – 00:03:34 – 00:12:10 – płyta CD – k. 113, zeznania wnioskodawczyni z dnia 24 października 2017 r. – 00:03:19 – 00:31:40 – płyta CD – k. 113/

Nadto wnioskodawczyni zwana zleceniobiorcą podpisała z (...) R. E. zwaną zleceniodawcą w dniu 1 października 2014 r. umowę nr (...) o świadczenie usług, na mocy której miała: brać udział w promocji firmy, zdobywać konsultantki, klientów, przeprowadzać ankiety. Za udział w promocji ubezpieczona miała otrzymywać 500 zł netto. Umowa miała obowiązywać w okresie od 1 października 2014 r. do 30 czerwca 2015 r.

/umowa – k. 7 – 9 akt ZUS/

Wnioskodawczyni zwana zleceniobiorcą podpisała także z P.I.B. G. M. K. (2) zwanym zleceniodawcą w dniu 3 listopada 2014 r. umowę nr (...) o świadczenie usług, na mocy której miała: brać udział w promocji firmy, opracowywaniu dokumentacji technicznej na podstawie dostarczonych wyników. Za opracowanie dokumentacji technicznej strony ustaliły, że ubezpieczona miała otrzymać wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł netto. Umowa została zawarta na okres od 4 listopada 2014 r. na czas nieokreślony.

/umowa – k. 4 – 6 akt ZUS/

Wnioskodawczyni w ramach współpracy z M. K. (2) przepisywała notatki, raporty z prac polowych na budowach i robiła tabele w exelu. W ramach współpracy R. E. wnioskodawczyni miała prowadzić usługi kampanijne, reklamować kosmetyki, poszukiwać klientów wypełniać ankiety, zachęcać do współpracy z firmą (...).

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 11 lutego 2016 r. – 00:02:09 – 00:22:40 – płyta CD – akta sądowe, zeznania wnioskodawczyni z dnia 24 października 2017 r. – 00:03:19 – 00:31:40 – płyta CD – k. 113, zeznania świadka M. K. (2) z dnia 11 lutego 2016 r. – 00:25:48 – 00:40:13 – płyta CD – akta sądowe, zeznania świadka R. E. z dnia 11 lutego 2016 r. – 00:40:13 – 00:54:42 – płyta CD – akta sądowe/

W wyniku współpracy z R. E. ubezpieczona uzyskała następujące przychody:

- w październiku 2014 r. – 1.230 zł brutto,
- w listopadzie 2014 r. – 615 zł brutto,
- w grudniu 2014 r. – 3.075 zł brutto,
- w styczniu 2015 r. – 615 zł brutto.

W wyniku współpracy z M. K. (2) ubezpieczona uzyskała następujące przychody:

- w listopadzie 2014 r. – 3.075 zł brutto.

- w grudniu 2014 r. – 3.075 zł brutto,

- w styczniu 2015 r. – 3.075 zł brutto.

/wyciąg – k. 116 – 119/

Od 2 lutego 2015 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. W dniu 23 kwietnia 2015 r. E. M. urodziła dziecko.

/zeznania wnioskodawczynie z dnia 11 lutego 2016 r. – 00:02:09 – 00:22:40 – płyta CD – akta sądowe, dokumentacja medyczna – k. 67/

Z wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że z dniem 31 lipca 2015 r. wnioskodawczynie zawiesiła prowadzenie działalności gospodarczej.

/bezsporne, wypis z (...) k. 21/

Obecnie wnioskodawczynie nie prowadzi działalności gospodarczej. Poszukuje pracy.

/zeznania wnioskodawczynie z dnia 24 października 2017 r. – 00:03:19 – 00:31:40 – płyta CD – k. 113/

Ubezpieczona z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w 2015 r. osiągnęła przychód w wysokości 3.000 zł, poniosła koszty uzyskania przychodu w wysokości 1.656,92 zł, a strata wyniosła – 1.873,99 zł (dochód: 1.343,08 zł – składki: 3.217,07 zł), w 2014 r. przychód w wysokości 9.000 zł, poniosła koszty uzyskania przychodu w wysokości 6.167,85 zł, a strata wyniosła – 357,85 zł (dochód: 2.832,15 zł – składki: 3.190 zł).

/dochody – k. 27, k. 29, rozliczenie – k. 28, 30/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów oraz częściowo na podstawie zeznań świadków oraz ubezpieczonej.

Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom przesłuchanym świadkom oraz wnioskodawczynie, co do tego, że skarżąca podjęła zawieszoną działalność gospodarczą po to, aby faktycznie ją prowadzić we własnym imieniu, uznając, że ich zeznania w tym zakresie nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Czynności wykonywane przez ubezpieczoną mają bowiem charakter incydentalny i sporadyczny a przede wszystkim ich rozmiar nie wskazuje aby realnie miały przynieść dochód przewyższający straty generowane przez wnioskodawczynie w związku z podjęciem działalności i wskazaniem bardzo wysokiej podstawy oskładkowania.

Sąd odmówił wiary zeznaniom świadka M. K. (2), który zeznał, że wnioskodawczynie w ramach współpracy miała przepisywać dla niego zarobkowo notatki sporządzane ręcznie na placu budowy. W ocenie Sądu zeznania te są niewiarygodne albowiem świadek nigdy wcześniej nie zlecał nikomu takiej usługi co świadczy o tym, iż pomoc w tym zakresie nie była mu potrzebna. Trudno zatem dać wiarę, że czynność ta miała mieć charakter długofalowy, zarobkowy i ciągły. Czynność taka w ocenie Sądu ma charakter incydentalny i nie stanowi przedmiotu prowadzonej przez wnioskodawczynie działalności gospodarczej. Dodatkowo należy dodać, że świadek jest bardzo dobrym znajomym ubezpieczonej i jej męża. Ponadto przepisywanie notatek trudno uznać za działalność zbieżną z profilem podjętej przez wnioskodawczynie działalności. W ocenie Sądu incydentalne, wynikające z potrzeb zamawiającego przepisywanie tekstów spełnia przesłanki cywilnoprawnej umowy o świadczenie usług a nie wykonywanie działalności gospodarczej, w przypadku której muszą być spełnione przesłanki jej ciągłości, zarobkowego charakteru nastawionego na osiągnięcie zysku i zorganizowania.

Ostatecznie wskazać należy, że w ocenie Sądu ubezpieczona podjęła zawieszoną działalność gospodarczą jedynie w celu uzyskania wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu zasiłku macierzyńskiego. A zatem wnioskodawczyni podejmując działalność gospodarczą była świadoma, że ciężar opłacania wysokiej składki poniesie przez bardzo krótki czas, a później będzie mogła skorzystać z świadczeń w związku z macierzyństwem.

Ostatecznie zaznaczyć trzeba, że wnioskodawczyni sama wskazała, że zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej i poszukuje pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest przekonujących dowodów na to, że odwołująca rzeczywiście oprócz spełnienia formalnych wymagań zamierzała podjąć zawieszoną działalność gospodarczą i że faktycznie od dnia 1 października 2014 r. ją prowadziła. Ubezpieczona tak naprawdę oprócz złożenia wniosku o wynajęcie budynku na żłobek po byłym przedszkolu, złożeniu wniosku o datację, który w konsekwencji cofnęła nie podjęła żadnych innych działań w celu realizacji działalności – żłobka, klubu malucha.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Stosownie do treści art. 8 ust. 6 pkt 1 za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Na mocy art. 13 pkt 4 analizowanej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Z mocy art. 11 ust. 2 w/w ustawy ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają dobrowolnie na swój wniosek.

Okres podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom określa przepis art. 13 pkt 4 zgodnie, z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Na podstawie art. 36 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 cytowanej ustawy każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób prowadzących działalność gospodarczą należy do tych osób.

Art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Z mocy art. 18a ust. 1 podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 (to jest osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych), w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe w/w osób stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015 rok Nr 581, ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Z art. 47 ust 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że płatnik składek, będący osobą fizyczną opłacającą składkę wyłącznie za siebie, przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż do 10 dnia następnego miesiąca.

W myśl art. 47 ust. 2 i ust. 3 tej ustawy płatnik składek, który opłaca składki wyłącznie za siebie, przysyła jedynie deklarację rozliczeniową.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył tego, czy ubezpieczona faktycznie wykonywała w spornym okresie działalność gospodarczą, co skutkuje obowiązkiem podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać w pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku Nr 1829 z późn. zm.) osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą jest przedsiębiorca, czyli osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą. Zgodnie z art. 2 wspomnianej ustawy działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorca, będący osobą fizyczną może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej.

W orzecznictwie przyjmuje się, że cechami działalności gospodarczej są:

- 1) zawodowy (a więc stały) charakter,
- 2) związana z nią powtarzalność podejmowanych działań,
- 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i
- 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1991 r., sygn. III CZP 117/91, opubl. OSNCP 1992 nr 5, poz. 65).

Podkreśla się także, iż dla uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania i ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły nie jest rozumiana jako konieczność jej wykonywania bez przerwy, lecz jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się zatem, że działalność gospodarcza z założenia jest działalnością

wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Nie uznaje się więc za działalność gospodarczą: działalności okresowej i sporadycznej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2005 r., sygn. I UK 95/05, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 19-20, poz. 311, str. 863; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., sygn. II UK 111/03, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2003, Nr 17, poz. 1; wyrok NSA z dnia 19 marca 1991 r., (...) SA/Wa 898/90, (...) 1992, nr 3-4, poz. 58; wyrok NSA z dnia 17 września 1997 r., (...) SA/Wa (...), Pr. Gosp. 1998, nr 1, s. 32,).

Podobne stanowisko wyraził także Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 24 stycznia 2017 r. (III AUa 92/16, lex nr 2278246), zgodnie z którym prowadzenie działalności gospodarczej o tyle stanowi tytuł podlegania ubezpieczeniom, o ile faktycznie ubezpieczony działalność tę wykonuje, choć stopień natężenia jego aktywności może być różny. Jednakże, nie każda aktywność może być kwalifikowana jako działalność gospodarcza. Stosownie bowiem do treści art. 2 u.s.d.g., za działalność gospodarczą należy rozumieć zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Zatem dla zakwalifikowania danej działalności jako działalności gospodarczej w rozumieniu tego przepisu istotne znaczenia ma jej ciągłość i zarobkowy charakter. Wprawdzie generowanie strat przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą (zamiast spodziewanych zysków), z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód, nie przekreśla jej zarobkowego charakteru, ale inaczej należy ocenić sytuację, w której od początku wymiernym, stałym i założonym z góry kosztem, nieznanym pokrycia w przewidywanych zyskach, staje się opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości znacznie przekraczającej obowiązujące minimum. Takie multiplikowanie kosztów prowadzonej działalności, nieuzasadnione jest przecież potrzebą inwestowania w podjęte przedsięwzięcie celem jego perspektywicznego rozwoju (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, lex nr LEX nr 2122404).

Wykonywanie (prowadzenie) działalności gospodarczej w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych (czynności przygotowawczych). Na przykład, prowadzenie działalności gospodarczej występuje zarówno w okresach faktycznego wykonywania usług, jak też w okresach wykonywania innych czynności związanych z działalnością - takich jak poszukiwanie nowych klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością usługową, bowiem zmierzają do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003 r., III AUa 1531/03, OSA w B. 2004 nr 1, s. 51; por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, Monitor Prawa Pracy-wkładka 2004 nr 7, poz. 16).

Niewątpliwie w ocenie, czy były podejmowane czynności zmierzające bezpośrednio do prowadzenia działalności gospodarczej, należy uwzględniać wszelkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar osoby prowadzącej działalność gospodarczą. W wyroku z dnia 30 kwietnia 1997 roku, (...) SA 46/96 (Przegląd Orzecznictwa (...) 1998 nr 2, poz. 48), Naczelny Sąd Administracyjny trafnie wskazał, że w razie uznania za zaprzestanie działalności gospodarczej innych zdarzeń niż jej likwidacja, należy brać pod uwagę nie tylko okoliczności obiektywne, ale także subiektywne, tzn. zamiar podatnika.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni zarejestrowała działalność gospodarczą wyłącznie w celu uzyskania wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego tj. zasiłku macierzyńskiego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych od zadeklarowanej podstawy wymiaru. Organ zakwestionował fakt prowadzenia działalności gospodarczej podnosząc, iż wnioskodawczyni nie wykazała w toku postępowania wyjaśniającego, że faktycznie podjęła zawieszoną działalność gospodarczą.

W ocenie Sądu Okręgowego z poczynionych ustaleń faktycznych, wynika, że stanowisko organu rentowego w kwestii faktycznego niewykonywania przez skarżącą działalności gospodarczej w spornym okresie, której podjęcie

miało na celu jedynie uzyskanie wysokich świadczeń z tytułu macierzyństwa jest uzasadnione. Świadczy o tym całokształt okoliczności sprawy. Nie może umknąć uwadze, że czynności podejmowane przez wnioskodawczynię miały incydentalny charakter i były to głównie czynności przygotowawcze mające doprowadzić do otwarcia (w nieokreślonej przyszłości) placówki opiekuńczej. Z punktu widzenia zasad ekonomii i dążenia do osiągnięcia zysku z prowadzonej działalności, poczynania wnioskodawczyni nie były racjonalne. Odwieszenie działalności gospodarczej w ciąży przy dość znacznych obciążeniach rodzinnych, przy ustaleniu wysokiej podstawy oskładkowania i braku jakichkolwiek realnych widoków na osiągnięcie dochodów jest nieracjonalne z punktu widzenia zarobkowego charakteru działalności gospodarczej. Należy również wskazać, iż w ocenie Sądu wnioskodawczyni nigdy faktycznie, zarobkowo nie podjęła wykonywania działalności gospodarczej. Świadczy o tym okoliczność, iż ubezpieczona nie podjęła żadnych realnych i efektywnych działań, aby prowadzić działalność gospodarczą od dnia 1 października 2014 r. Trudno uznać, że prowadzeniem działalności przez ubezpieczoną było przepisywanie ręcznych notatek czy też sporadyczny udział w akcjach promocyjnych polegający na sprzedaży kosmetyków.

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie zgadza się z powołanym wyżej wyrok wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 stycznia 2017 r. działalność gospodarcza ma mieć ciągły i zarobkowy charakter. Wprawdzie generowanie strat przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą, z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód, nie przekreśla jej zarobkowego charakteru, ale inaczej należy ocenić sytuację, w której od początku wymiernym, stałym i założonym z góry kosztem, nieznajdującym pokrycia w przewidywanych zyskach, staje się opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości znacznie przekraczającej obowiązujące minimum. Takie multiplikowanie kosztów prowadzonej działalności, nieuzasadnione jest przecież potrzebą inwestowania w podjęte przedsięwzięcie celem jego perspektywicznego rozwoju.

I właśnie z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Działalność ubezpieczonej nie była nakierowana na osiągnięcie zysku, albowiem od początku przynosiła ona straty, które powiększały jeszcze wysokie składki na ubezpieczenie społeczne od podstawy 5.000 zł. Podkreślenia wymaga również okoliczność podniesiona podczas rozprawy, bezpośrednio poprzedzającą jej zamknięcie, przez ubezpieczoną, iż odwieszenie działalności gospodarczej i określenie wysokiej kwoty oskładkowania podyktowane było chęcią osiągnięcia po urodzeniu dziecka świadczeń od wysokiej podstawy ich naliczania. Ubezpieczona sama przyznała powyższy fakt. Postępowanie takie, nakierowane na osiągnięcie nieuzasadnionych korzyści kosztem innych ubezpieczonych jest w ocenie Sądu nadużyciem prawa i nie zasługuje na ochronę. Okoliczność tą miał Sąd na uwadze oceniając wszystkie podnoszone przez wnioskodawczynię okoliczności dotyczące prowadzenia przez nią działalności gospodarczej.

Wskazać należy także, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania. Do sfery ustaleń faktycznych należy, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, czy też zaprzestano jej prowadzenia lub w ogóle nie podjęto, co powoduje wyłączenie z obowiązku ubezpieczenia. Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika bowiem z faktycznego prowadzenia tej działalności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007 r. sygn. III UK 133/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2008, Nr 7-8, poz. 114, str. 332; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. I UK 240/09, LEX nr 585723; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2010 r. sygn. II UK 186/09, sygn. LEX nr 590235; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r. sygn. I UK 221/09, LEX nr 585715).

W świetle wskazanych okoliczności Sąd przyjął, że zgłoszenie podjęcia prowadzenia zawieszonyj pozarolniczej działalności gospodarczej przez odwołującą było sprzeczną z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 2 k.c.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Okręgowy uznał, że skoro odwołująca faktycznie nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1 października 2014 r., to Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo uznał, że od tego dnia nie podlegała ona obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Tym samym Sąd Okręgowy, w oparciu o treść art. art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawczynie.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od odwołującej się na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 2.400 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 6 ust. 5, w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi wnioskodawczynie.

27.11.2017

K.K.-W.